

КОЛИКО ДАЛЕКО СТЕ ДОГУРАЛИ?

ОКРУЖЕЊЕ

Наставна активност 2

Чиста

За *Slow Food* квалитетна храна је добра, чиста и фер.

Храна је чиста ако поштује планету Земљу, ако не загађује, ако не расипа или прекомерно експлоатише природне ресурсе на свом путу од поља до виљушке. Храна је чиста уколико њен систем снабдевања поштује одређене критеријуме природности и ако је тај систем само одржив. Храна је чиста ако не угрожава чистоћу ваздуха, воде и тла, и ако, својом историјом настанка и присуством, допушта да вода и ваздух и земља наставе да производе живот.

Чиста храна не оставља траг прљавштине иза себе: тако да је произведена без претеране употребе фосилних горива, да није изазвала сечу шума, није превезена са друге стране планете, да је сезонска и да није превише упакована. Не заборавимо да свако од нас помаже у заштити планете на којој живимо са нашим свакодневним избором хране.

Потрошачи требају да схвате да су, иако скупље, „чисте“ намирнице неопходне за њихово властито здравље и за здравље будућих генерација.

Припрема и постављање

- Прочитајте поглавље 2 приче, „Дани великог сивила“, са разредом/групом.
- Набавите воће и поврће које не потичу из властите земље, чврсто спаковане и адекватно означене: нпр. јужноамерички бели црни лук, мароканске тиквице, северноафрички или холандски парадајз, чилеанска боровница... (Ово су неки предлози, проверите што је доступно са јасно означеним пореклом)
- Одштампајте карте света и означите врсте транспортних средстава.

Опис активности

Поделите одељење у групе, свака са истим бројем чланова, и предајте свакој групи паковано воће или поврће, одштампане мапе света и превозних средстава, као и прибор за писање. Свака група посматра воће или поврће које је добила да би разумела шта је то, а затим прочита информације на етикети да би се открило место/земља порекла. Ученици затим обележе државу у којој живе на мапи света, обоје географско подручје у којој је њихова земља и напишу "Ми смо овде" преко њега. Након што бојом обележе земљу порекла намирнице и упишу њен назив поред потребно је да стрелицом споје те две државе. Ако су деца веома мала, дајте им мапу света са именима земаља које су већ написане. Ученици треба да покушају да замисле како је изгледало путовање хране до супермаркета и, коначно, до њихове учioniце: која су средства превоза коришћена? Ученици би требали да означе читаво путовање тиме што залепе на мапу или исцртају ознаке превозног средства за које мисле да су можда укључени у свакој фази (нпр. Камиони да иду од поља до луке или аеродрома, брод или авион прелази преко океана, камион или воз транспортују од аеродрома до супермаркета, а аутомобил одвезе кући из супермаркета). Циљ активности није толико да се пронађе прави одговор, већ да се размишља о утицају превоза прехранбених производа на животну средину код великих удаљености.

Наставник би требало да нагласи да је производ можда упакован на месту на коме није изворно настао. Ако је тако, да ли је у истој земљи? Колико врсти транспорта је производ променио на свом путу? Да би храна била чиста, нису само фазе узгоја и прераде те које требају бити одрживе него и транспорт.

У овом тренутку, наставник објашњава концепте локалне хране и километраже коју храна „прелази“: наиме истиче, да када је то могуће, треба куповати храну од малих локалних произвођача, да треба поштовати околиш и откривати локално воће и поврће и животињске врсте, те традиционално спремљени хлеб, сир, колаче и друге слаткише. Ово је још један начин очувања биодиверзитета.

Наставна средства

Одштампане карте света и превозних средстава (види прилоге), бојице, оловке, пастеле, лепак, маказе и паковано воће или поврће за сваку групу.

Додатна наставна средства

- Petrini C., ***Slow Food Nation: Why our food should be good, clean and fair.*** Rizzoli 2013.
- Peter Newton, ***Failing to go the distance: what's the beef with food miles?*** (Eng)
www.youtube.com/watch?v=sfBzwBxl-zQ
- Birke Baehr, ***What's wrong with our food system.*** (Eng sub Serbian)
www.ted.com/talks/birke_baehr_what_s_wrong_with_our_food_system#t-294970

Анекси

Мапа света и превозна средства.